

**Părintele Ghelasie Gheorghe
de la Mănăstirea Frăsinei, Rm. Vâlcea**

Conf. Univ. Dr. **Mircea FOTEA**,
Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

Cu mulți ani în urmă, mi-a căzut în mână cartea ieromonahului Ghelasie Gheorghe, intitulată *Memoriile unui isihast*, pe care am citit-o cu un interes sporit, întrucât era scrisă de un practicant al rugăciunii isihaste, prezentată în carte ca fiind specifică românilor. Au urmat apoi și alte cărți. Anul trecut am avut bucuria și plăcerea să-l cunosc personal pe autor la Mănăstirea Frăsinei, unde activează din tinerețe, într-una dintre cărțile oferite cu multă generozitate (*Acatistier-Sinaxar. Sfinții români II*, Colecția Isihasm, Editura Conphys, Rm. Vâlcea, 2000, tipărit cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Serafim, Mitropolitul Germaniei), am găsit *Acatistul lui Mihai Eminescu*. I-am trimis părintelui o scrisoare în care i-am cerut permisiunea de a republica acest text în *Studii eminescologice*, pentru a fi cunoscut și în lumea literaților. În scrisoare l-am rugat totodată să-mi trimită și câteva date autobiografice pe care să le integrăm într-o succintă prezentare asupra autorului. Din răspunsul primit, datat 4 martie 2003, selectăm câteva fraze edificatoare pentru personalitatea părintelui Ghelasie:

„Domnul Dumnezeu să vă binecuvânteze.

Mă bucur de cele solicitate și aveți toată îngăduința să publicați *Acatistul lui Mihai Eminescu* așa cum este, cu introducerea ce o fac, pentru o cât de cât înțelegere a acestuia.

Chipul lui Eminescu este tocmai chipul specific autohton.

Prea se vorbește de un «import» mistic, indiferent că este de la greci-bizantini sau de la ruși-slavi. Există cu adevărat și un **specific propriu carpatin**, pe care eu îl numesc **Iconic ca o viziune directă** și fără alte influențe.

Cît privește zisa autobiografie, eu o refuz categoric, că este o tendință de «vîinare de virtuți și stigmate» ce nu mai sînt «iconice». A vorbi despre virtuțile și meritele cuiva este o impietate, că te bagi în «Altarul Personal» al aceluia, ca și greșelile și deficiențele ce sînt doar direct și personale, fără îngăduința batjocoririi cuiva.

Iconicul Carpatin pe care încerc eu să-l evidențiez este «peste virtuți și defecte», **Taina** ce nu poate fi atinsă de altcineva."

Respectăm dorința părintelui Ghelasie de a nu intra în „Altarul personal” al sfinției sale, dorință izvorâtă cu siguranță dintr-un principiu călăuzitor în viață. Celor care doresc să cunoască scrierile și gîndirea părintelui Ghelasie Gheorghe le oferim în continuare o listă cu cele mai cunoscute lucrări ale domniei sale, care abordează importante probleme de antropologie creștină, de filosofie și spiritualitate românească, în cele mai multe dintre ele autorul evidențiază existența unei rugăciuni isihaste specifică spațiului carpatin, numită „**Iconică**” diferită de cea practică la Muntele Athos, precum și de cea a slavilor răsăriteni.

Rîndurile de mai jos, din lucrarea *Omul, Hotarul de taină*, Colecția Isihasm, 2001, p. 11, redau într-o formă esențializată specificul iconic carpatin, constituindu-se totodată ca o invitație de a lectura pe larg lucrările părintelui Ghelasie:

„Caracterul nostru spiritual autohton are un specific de moștenire ancestrală, un fel de memorial de Origine. De exemplu, poporul evreu a păstrat niște Memorii mai apropiate de Origini și de aceea a fost acela prin care Dumnezeu a pregătit Menirea Hristicului, întruparea Hristică; și alte popoare au păstrat o parte spirituală, cum au fost grecii. Sînt unii care au păstrat un caracter mai ritualic, cum sînt alte popoare. Deci fiecare popor, pe undeva, s-a diversificat, după căderea adamică, în aceste caractere specifice.

Caracterul nostru, al poporului nostru traco-dacic, are acest specific în care se păstrează acest Memorial Ancestral, acel Memorial de Rai în care sufletul și trupul nu sînt în contradicție, ci realul acesta de a fi într-o Unire Participativă aproape egală.

În sensul carpatin, iconicul înseamnă nu ridicarea văzutului la nevăzut, ci un fel de coborîre tainică, de sacralitate a nevăzutului în văzut, în Arătare, încît la un moment dat, icoana devine un fel de preînchipuire euharistică, încît pentru specificul carpatin icoana nu este o simplă reprezentare, și nu este nici o simplă modalitate de a trece de la văzut la nevăzut, de a trece de la trupesc la spiritual, sau la Duh, ci este altceva, este această taină în care Divinul se face Trup și se face împărtășanie și se poate împărtăși."

Lista lucrărilor mai importante: *Memoriile unui isihast*, București, Editura Arhetip, 1991; *Iscusița trăirii isihaste*, voi. 2, București, Editura Arhetip, 1991; *Nevoințele isihaste*, voi. 3, București, Editura Arhetip, 1991; *Medicina isihastă. Sacroterapia*, Chișinău, Axul Z, București, Axis Mundi, 1992; *Isihasm. Dialog în Absolut*, București, Axis Mundi; *Mic dicționar de isihasm*, voi I, Colecția Isihasm, 1996; *Ecce Homo*, Colecția Isihasm, 1999; *Cerealele între Sacru și Medicină*, Colecția Isihasm, 1999; *Moșul din Carpați (Căutarea originilor)*, Colecția Isihasm, 2000; *Omul. Hotarul de taină*, Colecția Isihasm 2001; *Intre Nevoință și Har*, Colecția Isihasm 2001; *Răspuns de apărare*, Colecția Isihasm, 2002; *Biserica, Liturghia Euharistiei Trupului Înveșnicirii Lumii*, Colecția Isihasm, 2002.

Referindu-se la aceste lucrări, părintele Ghelasie menționează următoarele în scrisoare:

„Lăsăm pe fiecare să se folosească sau să respingă, după Duhul propriu al fiecăruia.

Să se evite «vînarea» de virtuți sau de greșeli, ce distrug tocmai Iconicul ce-l evidențiez."

Lecturarea atentă a acatistului ne conduce la concluzia că Părintele cărturar Ghelasie Gheorghe ajunge, după ani de zile și dintr-o perspectivă diferită, la aceeași viziune asupra poetului nostru național, ca și George Călinescu. Întregul acatist mi se pare în acest sens o ilustrare a inspiratei și cunoscutei aprecieri din *Viața lui Mihai Eminescu*: „Astfel se stinse în al optulea lustru de viață cel mai mare poet pe care I-a ivit și-l va ivi vreodată, poate, pămîntul românesc. Ape vor seca în albie și cîte o stea va veșteji pe cer în depărtări, pînă cînd acest pămînt să-și strîngă toate sevele și să le ridice în țeava subțire a altui crin de tăria parfumurilor sale."

În numele cititorilor acestei reviste, mulțumim părintelui Ghelasie Gheorghe pentru darul oferit nouă, tuturor, prin scrierea *Acatistului lui Mihai Eminescu* și a originalelor sale opere.